

אכילה שפוקחת את העיניים

במעמד הר סיני. אנו לא נעסוק בעניני המעמדות הללו, ואף שהם מאוד דרמטיים ומשך הם תופסים את תשומת הלב בעולם היהודי ואף מחוצה לו. אנו נעסוק דווקא בפרשת המן שהיה יותר סולידית ופרגמטית אבל דייקא משום כך היא שלובה יותר מכל בחיי היומיום שלנו היא מלווה אותנו בהקיץ וגם בחלום.. הפרנסה האוכל ומה לא הכל כלול וטמון בפרשה זו שסביבה נע העולם במעגל קסמים ללא לאות. וכך הוא דרכו של עולם, האירועים הדרמטיים מכניסים אותנו ל'אורות' בשפה המדוברת אבל א"א לחיות איתם זמן רב, כי מיד יש נחיתה ואז הלחימה היא בשדה השגרה, ושם השחקן הטוב ביותר הוא לקחי פרשת המן!

כבר בראשית דברינו נציין שהמרמא דאתרא של לקחי החיים מפרשת המן הוא רבינו המלבי"ם שיש לו אריכות מאוד עניינית בכמה הבטים של פרשת המן ואנו לא נביאם כאן אולם כדאי לכל אחד לעיין במלבי"ם בשבוע הזה שהקריאה מעוררת את השפעת הזמן שהיה במדבר וכך יואר לו אור פרשת המן שבעתיים.

מה שאותנו למדו על פרשת המן הוא שאחד מפלאי המדבר היה האוכל המזור

1 טבעם של מאורעות דרמטיים שאמנם מכניסים אותנו ל'אורות' גם לאחר אלפי שנים, אולם הזרקורים מתעמעמים במהרה כן, פרשת המן הפה מכל דרמטיות דווקא היא מלווה את האדם כל ימי חייו הן בהקיץ והן בחלום..

2 נחשוף כאן בס'ד בשפה עממית את הרצון האלוקי בנתינת המן לכלל ישראל עפ"י דברי הבת עין זיע'א מה ראו כלל ישראל 24/7 בזכות המן

3 מצאת החמה עד צאת הנשמה אנו משתדלים לעשות את רצון הבור'ת ובכ'ז רבו הנפילות איך זה קורה? התשובה אנחנו בפינו ובידינו בזכות המזון שנדחס לגופנו. כיצד זה קורה ואיך מונעים זאת? התשובה נמצאת בתוך המאמר!

4 'מן בזכות משה' מתורת האבנ'ז זיע'א על זרי הדפנה נחה לה פרשת המן בתוך פרשתו, אי שם בתווך בין האירועים הדרמטיים שעיצבו את ההיסטוריה היהודית קריעת ים סוף ומעמד הר סיני, אי שם בתווך. מטבעם של דברים אור הזרקורים בפרשיות אלו מופנה רובו ככולו להתרחשות הדרמטית ולהתעלות הרוחניות שהביאה בכנפיה קריעת ים סוף. וכמו"כ בשבוע הבא כן יהיה

ישראל ל-ד-ו-ר-ו-ת. וז"ל וזה שאמר
הכתוב ויקראו את שמו מן מלשון אמונה
כי כשירד המן ירד הארת אלהות גדולה
כ"כ עד שנקבע בלכם שבכל מקום
שנסתכלו לא ראו כי אם חיות אלהות
בלבד והבינו שאין עוד מלבדו, כי בחינת
אמונה כזה עד שיהיה בבחינת פנים אל
פנים [דהיינו לראות את החיות האלוקית
בכל דבר] א' א' להיות אלא כמאמר הז'ל
שהתורה נקנית במיעוט אכילה וכו' על
כן נתן להם ה' לחם מן השמים כדי
שלא יתגשמו ע"י האכילה רק אדרבה
שיבוא להם הארה גדולה יותר ע"י
המאכל ההוא. עכ"ל

אנו מקבלים כאן תובנות חדשות במטרת
 ירידת המן לעם ישראל אין הענין
 להשביע את רעבונם גרידא ממש לא
 אדרבה זה ענין שולי לחלוטין! כי על
 מוצא פי ה' יחיה האדם זה כבר יתן את
 החיות!

אז מה היתה תכליתו של המן?
 הבוי"ת מחייה ומהווה את כל הבריאה
 כל נקודה הכי קטנה מעשב ועד הר געש
 בחיות אלוקית שהיא מחיה את אותו
 נברא כנ"ל הוא במזון וברייתים. תפקידו
 של המן היה לרומם את כלל ישראל
 לראות את הקב"ה בכל חומר שבבריאה
 בשולחן באוהל בגבעות, במזון
 בקרמיקה. לראות את החלק האלוקי
 שמחיה את הדבר ההוא! האם אנו
 תופסים בכלל על מה מדובר כאן. מה
 הביאור האמיתי של לחם אבירים אכל
 איש? מה זה מזון של מלאכים? תמיד זה
 היה קצת מבולבל מצד אחד טועמים בזה

הזה שירד מהשמיים, שכל הטעמים שרצו
 לטעום היה בו. לא למדנו או יותר נכון
 לא לימדו אותנו מה הם ההשלכות
 שאכילת המן הביאה בכנפיה לכל יהודי
 במדבר, וגם לזמן שנכנסו לא"י וכבר לא
 ירד מן אולם התובנה שהביא המן לעם
 ישראל המשיכה להדהד בעבודת האכילה
 בקיום הרצון האלוקי במטרת האכילה
 שהיתה נחלת כלל ישראל ולא רק בכדי
 לשבוע ולהתקיים.

היום אנו רחוקים אלף שנות אור
 ממחשבה על אכילה במכוון האלוקי של
 הבריאה. שאנו אוכלים אנו חושבים כל
 הזמן אם זה טעים או לא והאם הטנק דלק
 שלנו מלא עד אפס מקום.... וכמובן שלא
 יגמרו לנו. ובעיקר אנו אוכלים עם
 העיניים כך שכל דבר אכיל [כמובן
 בכשרות מהודרת ואחר שעישרו אותו
 מכל הכיוונים...] נמצא באיום מוחשי בד'
 אמות שלנו.. אני לא אומר שמיד לאחר
 קריאת הדברים נכנס למסלול של עבודת
 אכילה, זה לא עשיית סוייץ זה הרבה
 יותר מכך זה עבודה שנצרך לה ישוב
 הדעת עצומה והליכה כנגד הזרם. אבל
חובה על כל אחד מאיתנו לדעת באמת
מהו המכוון האלוקי שה' רוצה ממנו
באכילת מזון ולשם כך ברא הבוי"ת את
הבריאה שמה מן גם אם הוא רחוק מכך.
המן פקח את עיני כלל ישראל לראות

את החיות האלוקית בכל נברא
שבבריאה!

ולכך אני רוצה להביא מדברי רבינו בעל
הבת עין זיע"א [דרוש לט"ו בשבט] עבור איזה
 תוצאה הביא הקב"ה את המן לכלל

הזכרנו את המהרח"ו שכותב שכל ברכה בכוונה על המזון מבררת את הטוב מהרע שבו וכך לא ננוק מהאכילה. כעת נביא את לשון הבת עין שכותב באותו כיון אבל יש כאן תוספת שמרחיבה את הבנת הדברים.

ו"ל אמנם אח"כ כשנכנסו לא"י ולא היה להם מן תקנו לברך על המאכל ברכה הראוי לו בכוונה, כדי שלא יתגשם ע"י המאכל ההוא וכו' כי כשמברכין הברכה בכוונה עצומה אזי מעלה אותו המאכל לשורשו הרוחני ואינו מגשם אותו, אדרבה כי תוסיף לו הארה אלוקות ע"י. וזה שאמרו חז"ל לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן. רצה לומר לאלו שאוכלין אכילותיהן בבחינת אמונה שיש להם בחינת אמונה בשעת אכילה להאמין שחיות אלוקות שבתוך המאכל הוא העיקר ומכוון להחזירו לשורשו ולקבל תוספת קדושה וכו'.

דברי הבת עין אינם צריכים פירוש נוסף אולם בכ"ז במילים ספורות נבאר את כוונתו בנקודה השניה שאנו עוסקים בה. מעלת המן לא היה לדור אוכלי המן בלבד, אדרבה עיקר המעלה היא לשאר הדורות מהדור שנכנסו לא"י ולעולמי עד לידע מהי הכוונה הנצרכת באכילת המזון ובאמת מהי המעלה? להאמין שהעיקר באוכל הנאכל הוא החיות האלוהית שמחיה אותו ולא החומר הגשמי שאנו אוכלים לא המאפים או הפיתה או הבשר וכן על זה דרך אלו הרכיבים היחידים שאנו מכניסים לפינו, ממש לא! אלו התפאורה שמסביב, העיקר

גלידה ודוריטוס או זה לכאורה לא מתחבר לנו לרוחניות. אבל אחרי שנראה את המלבי"ם וראינו את הבת עין והרבה ספה"ק נבין שמטרת המן רחוקה אלף שנות אור מעניין השובע והקולינריות.

המן רומם את נשמות ישראל באופן שקריעת ים סוף לא הצליחה לרומם אותם באופן שמעמד מת"ת לא הצליח לרומם אותם אלו היו אמנם מעמדים שמאירים את הנשמה אבל זה לזמנם, אח"כ עם השגרה אט אט הכל מתפוגג. כיצד שומרים על החיבור האלוהי של נשמתנו ליוצרה? ע"י אכילת המן! שע"י רואים בכל דבר את החיות האלוהית שמחיה אותו. כך הם ראו את הקב"ה כל הזמן פנים בפנים ומתוך כך הם למדו תורה במדרגת פנים בפנים דיבר אתכם ה' [יעוין בתוך הבת עין] וזה נקודה אחת שהמן נתן לכלל ישראל.

חשיבה קטנה טרם האכילה תציל אותנו

מהתבהמות כתוצאה מאוכל גשמי

שנדחס לגופינו ללא הרף

נקודה שניה היא הנקודה המוכרת יותר. שבכל מאכל ארצי - גשמי לכאורה אדם מתבהם. כן, יש בנו נפש הבהמית ויש נפש הרוחני המזון מחיה את הנפש הבהמית הוא מעכל במעיים חלק ממנו הולך לכבד ונוצר הדם שמחיה ומחזיק את הגוף ומשם הוא עולה למוח וכמובן יש בו הרבה השפעות שליליות. ביחוד אחרי חטא עץ הדעת שכל הטוב והרע בבריאה מעורב הרי שבכל אכילה אנו מזינים את עצמנו ברע! היתכן?

וא"כ מה התקנה לבעיה זו? בעבר כבר

הוא כי על מוצא פי ה' יחיה האדם.

ולכן התורה פותחת את פרשת המן בפס' **וַיֹּאמֶר יְקֹנֶן אֶל-מִשָּׁה הַנְּגִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן-הַשָּׁמַיִם** מהו ההדגש שהלחם מן השמים, כלום אם הקב"ה לא היה מביא להם לחם באופן אחר לא יהיה בזה נס בארץ לא זרועה, היכן יש או היה תקדים של דות חיטה ללא זריעה? אלא ההדגשה היא שהלחם הוא מזון שמיימי רוחני כדברי **המלבי"ם** שמונה את המעלות במן ומרחיב גם בנקודה הזו.

הבנת הדברים בשפה שווה לכל נפש

כשאדם אוכל וחושב על האלוקות שנמצאת לו עכשו בסנדוויץ הוא לא מתגשם מהאכילה גם כשהוא אוכל הוא לא מתנתק מהגמרא ואוכל כבהמה אלא הוא מחובר ביתר שאת לקב"ה ע"י שהוא מכניס כביכול חיות של חלק אלוהי ממעל לתוך גופו ובכך הוא מחבר את נשמתו ליוצרה ע"י שהיא ניזונת מיוצרה ממש באכילה זו. בזה הוא מיישם את הרצון האלוהי בבריאת המזון בעולם בכל חלקיק של מזון שגם באוכל עצמו שנראה ח"ו כחלק נפרד מהקב"ה כביכול הטבע הוא לעצמו. אתה לא מתבלבל מהטבע לרגע, אתה רואה בלחם באורז בפלפל את הקב"ה שהכניס לתוך הירק או המאפה הזה חיות אלוהית ובזה הוא מזין את הבריאה ומחייב את הנשמות אתה חי עם הקב"ה גם בעיצומה של האכילה, גם אז אתה מכריז וידעו שמך הווי'ה עליון על כל הארץ!

אין ספק שאחרי שננסה ולו מעט לחשוב את המחשבה הפשוטה הזו שלא צריך לטבול עבורה כל יום במקווה, כשנראה

אוכל אנו נתנהג בהתאם ברוגע ובמתינות כמו שהמשיגה ר"מ חדש זצ"ל ודעימיה היו מתנהגים, וזכו לקדש שם שמים.

'מן בזכות משה' מתורת האבנ' ז זיע"א

לסיום הדברים נביא פה מקצת דבריו הק' של ה'שם משמואל זיע"א במעלת המן כפרפראות שלאחר הסעודה. הגמרא במס' תענית אומרת שהמן בא לישראל בזכות מרע"ה שנא' לחם אבירים אכל איש ואין איש אלא משה שנא' והאיש משה וכו'. מחדש לנו אביו האבני נזר זיע"א חידוש מהפכני מ'חוץ לסקאלה' שמו של דבר מורה על תוכנו ומהותו של הדבר. מרע"ה לרום מדרגתו לא היה לו שם שיררה על מהותו, וכל שמו על שם השלילה מהחומר. כפי שכותב המהר"ל [פי"ח בס' גבורות ה'] כי מן המים משיתיהו שהמים הם חומר ומרע"ה משוי מן המים כלו' ששמו הגיע על השלילה מהמים!. והנה מאכלו ומזונו של נברא צריך להיות נאות לפי מזגו, וע"כ מרע"ה שאין לתאר ולצייר מהותו אלא בשלילה, היינו מה שאיננו חומר אבל לא מה שהוא, הי' צריך לו למזון נמי דבר שאין מהותו נתפסת בשם, וזהו מן, כי לא ידעו מה הוא, והיינו שלא יכלו לעמוד על מהותו להתפיס בו שם, וזהו מן בזכות משה!

המן הוא ברכה כ"כ נשגבה לכלל ישראל שלא שייך לכנותו באיזה שם ומדוע זכינו לדרגה כזו? בזכות מרע"ה שלא היה השגה במהות שלו זהו כוונת הגמרא. יתן הקב"ה שכולנו נזכה לקחת ולו קצהו של עלה ממה שנכתב כאן במטרת המן והאכילה שניתנה לכלל ישראל אכ"ר